

Het bijltje van Wim Janssen

Door: Gerard T.J. Noordman

Juni 2019

Het is al decennia lang bekend op Sterksel dat Wim Janssen ooit een bijltje heeft gevonden uit het stenen tijdperk, maar verder is er nooit veel ruchtbaarheid aan gegeven. Toch is Wim erg trots op zijn vondst en wil er graag over praten. Daarom maar eens een afspraak gemaakt om het hele verhaal omtrent het bewuste bijltje, te vernemen en op te noteren voor het behoud van de historie van Sterksel.

Gewoonlijk wordt de vindplek van oude gebruiksvoorwerpen of oude munten angstvallig geheim gehouden, doch Wim Janssen is heel open en vertelde dat hij de “oude steen” heeft gevonden op hun land aan de Molhout, gelegen aan de Sterkselsche Aa. Zijn vader had een vollegrond tuinderij en zoals in die tijd gebruikelijk was moesten de kinderen meehelpen op de akkers. In de lange, extreem hete zomer van 1959, was Wim, hij was toen 13 jaar oud, met zijn vader aan het schoffelen, waarschijnlijk tussen de bonen. Dat er dan wel eens stenen boven de grond kwamen was niet abnormaal, maar plotseling zag hij toch een steen boven komen die anders was, bruin en heel glad. Hij herinnerde direct de geschiedenisles op de Mulo school van een aantal weken eerder. De les die gegeven werd ging over het stenen tijdperk en in het boek stond een afbeelding van zo’n soort bewerkte steen en Wim dacht direct: dit is een bijzondere vondst. Zijn oudere broer

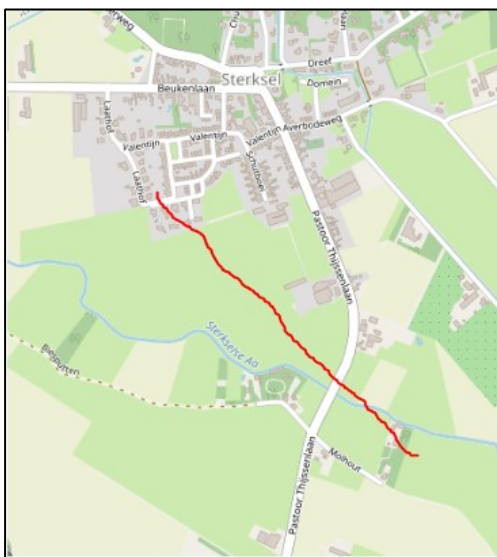
Jan had connectie met een zekere heer van Hout, die goed thuis was bij het Brabants Museum. Samen gingen zij er op af en kregen daar de bevestiging dat de steen die hij had gevonden, een heel oude en bewerkte steen was. De steen werd gedetermineerd als zijnde een Neolithische Flint Oval Bijl.

Dat wil dus zeggen dat de gevonden steen al duizenden jaren oud is. Hoe oud is niet precies te zeggen, maar men gaat uit van het late stenen tijdperk, het neolithicum, waarvan men hier aanneemt dat die plaatsvond gedurende het tijdperk van -5000 tot -2000 vóór Christus, dus millennia voor de huidige jaartelling. Wikipedia geeft de volgende informatie.

Het neolithicum of de jonge of nieuwe steentijd is een prehistorische periode die ca. -11.000 jaar voor Christus begon en duurde tot de bronstijd. De bronstijd wordt aangeduid als de periode van -3000 tot – 800 voor Christus. Deze periode wordt gekenmerkt door opmerkelijke veranderingen, met name van jagers met een rondtrekkend bestaan naar mensen die in nederzettingen woonden en aan landbouw en veeteelt deden. In Centraal Europa kende men ook nog een kopertijd, maar die periode wordt hier meestal gerekend tot het neolithicum.

Vanwege toekomstige bebouwing in de Weiakkers, hemelsbreed niet ver van de plek waar Janssen zijn bijltje heeft gevonden, heeft Bureau ADC Archeoprojecten uit Amersfoort daar in 2008-2009 onderzoek gedaan. In januari 2010 heeft genoemd onderzoeksbureau een rapport uitgebracht met kenmerk 1939. Het zou mogelijk kunnen zijn dat met dat onderzoek eveneens bewerkte stenen gevonden zijn, doch de vondst op dat gebied beperkte zich na determinatie tot 2 fragmenten; een maalsteen en een wetsteen, zoals de heer C. van Pruissen in zijn rapport heeft weergegeven. De conclusie luidt dan ook: Het gevonden natuursteen geeft geen duidelijke vorm van activiteiten op deze vindplaats. Het doet meer denken aan nederzettingsafval.

boven rode lijn is Weiakkers, onderzijde is Molhout

De bijl van Wim is naar men aanneemt een vuursteen, het heeft een bruine kleur gelijkend op honing, het is ovaal van vorm en heeft een afmeting van ca. 11 cm. lang en ca. 5 cm. breed. Op de vlakken zitten grotere en kleinere putten, en lichtverhoogde streepjes, de korte zijde (onder kant) vertoont duidelijk een snijvlak waarop de slijpsoren zichtbaar zijn. Behalve het stenen bijltje heeft Wim ook nog twee andere bijzondere stenen gevonden, onder andere een soort schraper en een moeilijk te definiëren kleine steen waar vermoedelijk een stukje steel vanaf is gebroken.

Wim is bijzonder trots op zijn stenen bijltje, het heeft veel emotionele waarde voor hem. Heel begrijpelijk dat hij de gevonden stenen gedurende zijn hele leven heeft bewaard en nog steeds in eigen bezit wilt houden. De eventuele financiële waarde is overigens zeer beperkt. Via Catawiki, een soort online veiling voor bijzondere objecten, is enkele jaren geleden een soortgelijk stenen bijltje verkocht voor 350 euro. Maar van een eventuele verkoop is hier helemaal geen sprake.

Wim blijft hopelijk nog heel lang genieten van zijn gevonden voorwerpen, samen met zijn vrouw Linda, in de woning die zijn ouders in 1940 hebben gekocht van ene van Hoof. Hier is Wim geboren in 1946 en woont er nog steeds. Ook hun twee kinderen Ruud en Bart zijn hier geboren. Zij wonen nu niet meer op Sterksel.

Ooit (1943-1965) was in de voorkamer van dit huis de Boerenleenbank, de tegenwoordige Rabobank, gevestigd, want de vader van Wim Janssen was kassier. De keuken diende toen als wachtkamer.

Woonhuis van Wim en Linda Janssen in de zestiger jaren